

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра іноземних мов природничих факультетів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ Майя Ніколаєва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стародавні мови: латина

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Спеціальність: **032 Історія та археологія**

Факультет історії та філософії

2021 – 2024

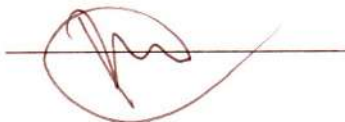
Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни “Стародавні мови: латина”.

Розробники: Миронова Л. А., старший викладач кафедри іноземних мов природничих факультетів; Ульянова В. О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Неклесова В. Ю.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

Голова НМК

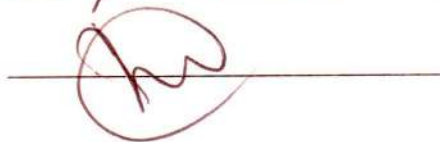

Телецька Т. В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № 1 від “25” серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Неклесова В. Ю.)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № від “ ” 20 р.

Завідувач кафедри

(_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 залікових модулів – 2/2 змістових модулів – 2/2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	вибіркова	
		<i>Рік підготовки</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		-	-
		<i>Практичні</i>	
		40 год.	8 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		50 год.	82 год.
		<i>Форма підсумкового контролю</i>	
залік/залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення із загальноосвітнім значенням латинської мови та її впливом на сучасні європейські мови; отримання знань про фонетику, морфологію, синтаксис та лексику латинської мови; навчання читання та перекладу оригінальних латинськомовних текстів. Практичне та загальноосвітнє значення латинської мови, звернення до неї як до невичерпної скарбниці людських знань робить її важливою програмною дисципліною для студентів історичного факультету.

Як майбутні спеціалісти, студенти-історики повинні навчитися розуміти та вміти користуватися термінологією у вивченні історії, а також набути навичок перекладу з латинської мови на українську і навпаки.

Завдання:

Освітні: сформувати у студентів загальні компетентності (знання, вміння та навички: вміння вчитися та продовжувати навчання впродовж життя); сприяти розвитку здібностей до самооцінювання та здатності до самостійного навчання, що дозволить студентам продовжувати освіту в академічному та професійному середовищі як під час навчання у ЗВО, так і після отримання диплома про вищу освіту.

Пізнавальні: залучати студентів до таких академічних видів діяльності, які активізують і розвивають пізнавальні здібності.

Практичні: сформувати у студентів загальні фахові компетентності для забезпечення використання мови в знайомому академічному та професійному середовищі; навчити студентів працювати зі словником, розуміти, вміти перекладати латинські речення, тексти середньої складності, які передусім стосуються спеціальності; ознайомити студентів з ефективними стратегіями самостійної роботи для засвоєння матеріалу латинської мови у вищій школі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних загальних **компетентностей**:

Загальні компетентності (**ЗК**):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

ЗК 14. Здатність формувати, зберігати та примножувати гуманістичні цінності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (**СК**):

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

Очікувані результати навчання:

4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фонетика. Частини мови: іменник, прикметник, дієслово.

Тема 1. Історія розвитку та фонетика латинської мови.

Латинська мова – важлива програмна дисципліна для студентів-істориків вищої школи України. Виникнення та періодизація латинської мови. Латинський алфавіт. Правила читання. Правила наголосу.

Тема 2. Частини мови. Іменник.

Загальна характеристика іменника. Категорії іменника. Запис іменника у словнику.

Тема 3. Іменники I відміни.

Ознаки іменників I відміни. Визначення основи. Відмінкові закінчення іменників I відміни.

Тема 4. Дієслово в системі мови.

Граматичні категорії дієслова. Поділ дієслів на дієвідміни. Запис дієслів у словнику. Наказовий спосіб (*modus imperativus*). Заперечні форми наказового способу.

Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану.

Відмінювання дієслів у теперішньому часі. Сполучні голосні. Особливості відмінювання дієслова *sum, esse*.

Особові займенники. Відмінювання займенників. Вживання займенників у реченнях.

Тема 6. Іменники другої відміни. Прикметники першої групи.

Характеристика іменників II відміни. Роди іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Прикметники I та II відмін. Запис прикметників у словнику. Відмінювання прикметників. Узгодження прикметників з іменниками.

Змістовий модуль 2. Граматика та морфологія латинської мови.

Система інфекта. Система перфекта.

Тема 7. Пасивний стан латинських дієслів.

Утворення теперішнього часу пасивного стану. Вживання відмінків при дієсловах у пасивному стані. Способи перекладу дієслівних форм українською мовою.

Тема 8. Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів.

Утворення форм минулого часу. Відмінювання дієслова *sum, esse* в минулому часі.

Особливості утворення майбутнього часу. Вживання сполучних голосних. Способи перекладу форм дієслів засобами рідної мови.

Тема 9. Іменники III відміни.

Класифікація іменників III відміни. Запис іменників III відміни у словнику. Особливості відмінювання. Винятки іменників III відміни за формою та за родом.

Тема 10. Прикметники другої групи. Іменники четвертої та п'ятої відмін.

Класифікація прикметників III відміни. Характерні закінчення прикметників. Запис прикметників у словнику та визначення основи. Відмінювання прикметників III відміни. Узгодження з іменниками. Особливості відмінювання іменників IV відміни.

Деякі способи утворення іменників четвертої відміни. Основні ознаки та відмінювання іменників V відміни. Винятки щодо роду.

Тема 11. Чотири основні форми та три основи дієслова.

Основні форми латинського дієслова. Запис дієслів у словнику в чотирьох формах. Визначення трьох основ дієслова. Часи система інфекта. Часи системи перфекта.

Тема 12. Часи системи перфекта.

Типи основ перфекта . Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Відмінювання дієслів у давноминулому часі дійсного способу активного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу активного стану.

Тема 13. Пасивний стан часів системи перфекта.

Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Давноминулий час дійсного способу пасивного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	Всього	у тому числі		Всього	у тому числі	
		го	п		сп	го
Змістовий модуль 1. Фонетика. Частини мови: іменник, прикметник, дієслово.						
Тема 1. Історія розвитку та фонетика латинської мови.	10	4	6	8	-	8
Тема 2. Частини мови. Іменник.	6	2	4	8	2	6
Тема 3. Іменники I відміни.	6	2	4	6		6
Тема 4. Дієслово в системі мови.	10	4	6	8	2	6
Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану.	6	2	4	6		6
Тема 6. Іменники другої відміни. Прикметники першої групи.	6	2	4	8	-	8
Контрольна робота за змістовим модулем 1.	2	2				
Разом за змістовим модулем 1	46	18	28	44	4	40
Змістовий модуль 2. Граматика та морфологія латинської мови. Система інфекта. Система перфекта.						
Тема 7. Пасивний стан латинських дієслів.	4	2	2	8	2	6
Тема 8. Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів.	8	4	4	6		6
Тема 9. Іменники III відміни.	8	4	4	6	-	6
Тема 10. Прикметники другої групи. Іменники четвертої та п'ятої відмін.	6	2	4	6	-	6

Тема 11. Чотири основні форми та три основи дієслова.	6	2	4	8	2	6
Тема 12. Часи системи перфекта.	6	4	2	6		6
Тема 13. Пасивний стан часів системи перфекта.	4	2	2	6		6
Контрольна робота за змістовим модулем 2.	2	2				
Разом за змістовим модулем 2	44	22	22	46	4	42
Усього годин	90	40	50	90	8	82

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. Фонетика. Частина мови: іменник, прикметник, дієслово.			
1	Тема 1. Латинська мова – важлива програмна дисципліна для студентів-істориків вищої школи України. Виникнення та періодизація латинської мови. Історія розвитку латинської мови. Характеристика латинської мови як складової частини індоєвропейської мовної сім'ї. Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Кількість голосних і приголосних їх фонетична вимова. Вивчення буквосполучень приголосних та голосних. Особливості вимови дифтонгів. Довгота і короткість складів. Постановка наголосу. Читати слова, дотримуючись правил вимови : впр. 2, 3 на стор.28, підр. Сторчової Т.В.	2	
2	Тема 2. Частина мови. Іменник. Загальна характеристика іменника. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Розподіл іменників за п'ятьма відмінами. Запис іменника у словнику. Скорочені позначення роду, числа та відмінків. Визначення основи іменника. Виконати тренувальні вправи на визначення відміни та основи іменників: впр. 1 стор. 39 підр. Сторчової Т.В. Загальна характеристика іменника. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Розподіл іменників за п'ятьма відмінами. Запис іменника у словнику. Скорочені позначення роду, числа та відмінків. Визначення основи іменника. Виконати тренувальні вправи на визначення відміни та основи іменників: впр. 1, 2 стор. 39 підр. Сторчової Т.В.	2	2
3	Тема 3. Іменники I відміни. Основні ознаки іменників першої відміни. Рід іменників. Словникова форма іменників I відміни. Відмінкові значення. Відмінювання в однині та множині. Вживання іменників I відміни з прийменниками in, cum, ex. Провідміняти письмово в однині та	2	

	множині іменники за власним вибором. Читати та перекладати речення: вправи 3, 4, стор. 40, підр. Сторчової Т.В.		
4	Тема 4. Дієслово в системі мови. Граматичні категорії дієслова та їх назви латинською мовою. Особа, дієвідміна, стан, час, спосіб, число. Основа теперішнього часу. Неозначена форма дієслова. Поділ дієслів на дієвідмини. Запис дієслів у словнику. Виписати зі словника дієслова до всіх дієвідмін, визначити основу та виділити кінцеву літеру основи. Утворення наказового способу. Визначити дієвідміну дієслів: вправа 2 а, стор. 55, підр. Сторчової Т.В. Утворити форми наказового способу: вправа 2 с, стор. 55, підр. Сторчової Т.В.	4	2
5	Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану. Особові закінчення дієслів теперішнього часу дійсного способу активного стану. Відмінювання дієслів у теперішньому часі. Сполучні голосні. Особливості відмінювання дієслова sum, esse. Утворити вказані форми особи та числа дієслів: вправа 4b, стор. 56, підр. Сторчової Т.В. Перекласти утворені форми дієслів. Знайти помилки у реченнях: вправа 8, стор. 56, підр. Сторчової Т.В.	2	
6	Тема 6. Іменники другої відміни. Характеристика іменників II відміни. Основна ознака іменників II відміни та їх рід. Відмінювання іменників другої відміни. Словникова форма іменників на – er. Вживання II відміни з прийменниками (in, cum). Особливості відмінювання іменників середнього роду. Читати, перекладати текст “ Lucilius et Syrus” на стор. 42, підр. Сторчової Т.В. Визначити відмінкові форми іменників, визначити їх основу. Прикметники першої групи. Граматичні категорії прикметника. Прикметники I та II відмін. Родові закінчення прикметників 1 групи. Словникова форма. Відмінювання прикметників першої групи. Місце прикметника у словосполученні та узгодження за родом, числом, відмінком (узгоджене означення). Провідміняти словосполучення в однині та множині. Виконати вправи 2, 3 на стор. 70, підр. Сторчової Т.В.	2	
	Контрольна робота за змістовим модулем 1.	2	
Змістовий модуль 2. Граматика та морфологія латинської мови. Система інфекта. Система перфекта.			
7	Тема 7. Пасивний стан латинських дієслів. Утворення теперішнього часу пасивного стану. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану. Вживання відмінків при дієсловах у пасивному стані. Способи перекладу дієслівних форм українською мовою.	2	2

	Визначити особу, число та стан дієслів: вправа 2d, стор. 55, підр. Сторчової Т.В. Перекласти речення, трансформувати активну конструкцію у пасивну та навпаки. вправа 9, стор. 57, підр. Сторчової Т.В.		
8	<p>Тема 8. Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів.</p> <p>Утворення форм минулого часу за допомогою суфіксів. Відмінювання дієслова <i>sum, esse</i> в минулому часі. Утворити форми дієслів відповідно до вказаної особи та числа: вправа 5b, стор. 83, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Провідміняти письмово дієслова у минулому часі, виділити суфікси і закінчення, зробити переклад утворених форм: вправа 1, стор. 82, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів.</p> <p>Особливості утворення майбутнього часу. Вживання сполучних голосних. Способи перекладу форм дієслів засобами рідної мови. Переклад та аналіз тексту “<i>In schola nostra</i>”, стор. 85, підр. Сторчової Т.В.</p>	4	
9	<p>Тема 9. Іменники III відміни.</p> <p>Основна ознака іменників III відміни. Запис іменників III відміни у словнику. Класифікація іменників III відміни. Рівноскладові та нерівноскладові іменники. Характерні закінчення іменників чоловічого, жіночого, середнього роду. Утворити форму родового відмінка іменників та визначити їх групу та основу, провідміняти іменники в однині та множині: вправа 1, стор. 99, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Читати, перекладати текст “<i>De Ulixе, viro audaci et prudenti</i>”, стор. 113, підр. Сторчової Т.В. Визначити форми іменників.</p>	4	
10	<p>Тема 10. Прикметники другої групи.</p> <p>Класифікація прикметників III відміни. Характерні закінчення прикметників. Запис прикметників у словнику та визначення основи. Відмінювання прикметників III відміни. Узгодження з іменниками I, II, III відмін. Відмінювання словосполучень в однині та множині.</p> <p>Узгодити прикметники III відміни з іменниками: вправа 3, стор. 112, підр. Сторчової Т.В. Виписати прислів'я з прикметниками, визначити їх відміну, відмінок та число.</p>	2	

	<p>Іменники четвертої та п'ятої відмін.</p> <p>Основна ознака іменників 4 і 5 відмін та їх рід. Словникова форма іменників. Особливості відмінювання іменників IV відміни. Деякі способи утворення іменників четвертої відміни. Відмінювання іменників V відміни. Винятки щодо роду. Фразеологізми зі словом <i>res</i>.</p> <p>Провідміняти в однині та множині словосполучення: вправа 2, стор. 131, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Читати, перекладати текст А стор. 132, підр. Сторчової Т.В.</p>		
11	<p>Тема 11. Чотири основні форми та три основи дієслова.</p> <p>Основні форми латинського дієслова. Запис дієслів у словнику в чотирьох формах. Супін (<i>supinum</i>) - віддієслівний іменник. Визначення трьох основ дієслова. Класифікація часів. Часи системи інфекта: теперішній час, минулий та майбутній часи недоконаного виду. Часи системи перфекта: минулий час доконаного виду; давноминулий час; майбутній час доконаного виду.</p> <p>Виписати зі словника дієслова у чотирьох основних формах, виділити закінчення та основи, визначити дієвідміну.</p>	2	2
12	<p>Тема 12. Часи системи перфекта.</p> <p>Основні способи утворення основ перфекта. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Відмінювання дієслів у давноминулому часі дійсного способу активного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Ознайомлення з основними видами перфекта. Читання та перекладати діалог на стор. 148, підр. Сторчової Т.В.</p>	4	
13	<p>Тема 13. Пасивний стан часів системи перфекта.</p> <p>Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Утворення, вживання та переклад дієприкметника українською мовою. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Давноминулий час дійсного способу пасивного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Способи перекладу дієслів у пасивному стану часів системи перфекта.</p> <p>Провідміняти дієслова в пасивному стані, перекласти утворені форми.</p> <p>Переклад та граматичний аналіз тексту "De Troja capta", стор. 215, підр. Сторчової Т.В.</p>	2	
	Контрольна робота за змістовим модулем 2.	2	
	Разом	40	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна

1	Тема 1. Предмет, завдання і значення курсу. Короткий виклад історії латинської мови. Підготувати повідомлення про місце латинської мови в сучасному світі, її використання в сферах життя, вплив на рідну мову. Виписати відомі цитати, висловлювання, прислів'я латинською мовою. Читання фонетичних вправ. Поставити наголос у словах, пояснити правила вимови та наголосу: вправи 4, 5 на стор. 29, підр. Сторчової Т.В.	6	8
2	Тема 2. Виписати зі словника іменники, окремо записати основу та вказати відміну. Знайти похідні слова в українській та іноземних мовах, що утворилися від латинських іменників. Особливості запису деяких іменників у словнику. Виконати тренувальну вправу на визначення відміни та основи іменників: впр. 2 стор. 39, підр. Сторчової Т.В.	4	6
3	Тема 3. Неузгоджене означення та способи його передавання українською мовою. Написати слова, що походять в українській мові від латинських іменників I відміни. Читати, перекладати, зробити граматичний аналіз тексту “De Italia” на стор. 41, підр. Сторчової Т.В.	4	6
4	Тема 4. Вивчити напам'ять назви граматичних категорій дієслова. Виписати зі словника дієслова 1-4 дієвідмін, визначити їх основу. Утворити форми наказового способу однини та множини, заперечну форму. Перекласти утворені форми українською мовою. Виписати дієслова, які становлять винятки з правил, та утворити до них всі форми наказового способу.	6	6
5	Тема 5. Виписати зі словника дієслова до кожної дієвідміни, провідміняти їх та перекласти утворені форми. Читати, перекладати, аналізувати текст “Кефей, Кассіопея та їхня донька Андромеда” на стор. 168, підр. Сторчової Т.В. Виписати всі слова з тексту у словникових формах.	4	6
6	Тема 6. Знайти у словнику іменники II відміни, виписати їх у початкових формах, виділити основу та провідміняти в однині та множині. Зробити добірку 20 прислів'їв, до складу яких входять іменники I-II відмін. Вивчити їх напам'ять. Виписати зі словника прикметники I-II відмін та визначити їх основу. Утворити словосполучення іменників з прикметниками. Провідміняти утворені словосполучення.	4	8
Змістовий модуль 2. Граматика та морфологія латинської мови. Система інфекта. Система перфекта.			
7	Тема 7. Провідміняти дієслова кожної дієвідміни в теперішньому часі пасивного стану, перекласти утворені форми.	2	6

8	<p>Тема 8. Провідміняти дієслова в минулому часі недоконаного виду дійсного способу пасивного стану, виділити суфікс та закінчення, перекласти утворені форми.</p> <p>Читати, перекладати, зробити граматичний аналіз тексту “De Romanis” на стор. 101, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Зробити добірку 20 латинських прислів'їв, до складу яких входять дієслова. Вивчити їх напам'ять.</p> <p>Виписати зі словника дієслова, визначити їх дієвідміну та провідміняти в майбутньому часі недоконаного виду дійсного способу пасивного стану, виділити основу дієслів, суфікси та закінчення. перекласти утворені форми українською мовою.</p>	4	6
9	<p>Тема 9. Виписати зі словника іменники III відміни, визначити їх основу та тип: приголосний, голосний, мішаний. Пояснити правила визначення типу іменників.</p> <p>Вивчити напам'ять 15 латинських прислів'їв з іменниками III відміни.</p>	4	6
10	<p>Тема 10. Утворити словосполучення іменників з прикметниками III відміни, перекласти рідною мовою, провідміняти в однині та множині.</p> <p>Читати, перекладати та аналізувати текст “De Rheno” на стор. 112, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Вивчити напам'ять 15 латинських прислів'їв, до складу яких входять прикметники I - III відмін.</p> <p>Тренувальні вправи на відмінювання іменників IV-V відмін та словосполучень іменників з прикметниками.</p>	4	6
11	<p>Тема 11. Зі словника записати початкові форми дієслів та пояснити утворення перфектної основи.</p> <p>Вивчити напам'ять дієслова у чотирьох основних формах, що характеризують основні види перфекта.</p>	4	6
12	<p>Тема 12. Виписати зі словника дієслова у чотирьох основних формах, визначити основу перфекта та провідміняти дієслова у минулому, давноминулому та майбутньому часах доконаного виду активного стану. Виділити суфікси та закінчення. Перекласти утворені форми. Читати, перекладати, зробити аналіз тексту «De Prometheo», стор. 148, підр. Сторчової Т.В. Виписати зі словника слова в початкових формах та їх переклад.</p>	2	6
13	<p>Тема 13. Тренувальні вправи на відмінювання дієслів в минулому, давноминулому та майбутньому часах доконаного виду пасивного стану.</p> <p>Читати, перекладати, аналізувати текст «De causa belli troiani» стор. 229, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Виписати дієслова у чотирьох основних формах, утворити дієприкметники.</p>	2	6
Разом		50	82

8. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

Обговорення теоретичних питань, виконання самостійних завдань і вправ.

11. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей під час практичних занять, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, підсумкова контрольна робота.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Виникнення та періодизація латинської мови.
2. Історія розвитку латинської мови.
3. Латинська абетка. Вимова голосних літер та дифтонгів.
4. Особливості вимови приголосних літер.
5. Вимова буквосполучень.
6. Диграфи ch, th, rh, ph у словах грецького походження, їх вимова.
7. Довгота та короткість складів.
8. Правила складоподілу і наголосу.
9. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна.
10. Словникова форма іменника. Запис іменників у словнику.
11. Вживання іменників з прийменниками (in, cum, ex, de).
12. I відміна іменників. Парадигма відмінювання.
13. II відміна іменників. Особливості відмінювання.
14. III відміна іменників. Групи іменників. Відмінювання іменників.
15. Прикметник. Граматичні категорії прикметника.
16. Прикметники I-II відмін. Їх узгодження з іменниками.
17. Прикметники III відміни. Особливості відмінювання.
18. Загальна характеристика дієслова. Основні категорії.
19. Поділ дієслів на дієвідміни. Визначення основи дієслова.
20. Утворення теперішнього часу активного стану.
21. Пасивний стан в латинській мові. Утворення теперішнього часу пасивного стану.
22. Утворення минулого часу недоконаного виду активного стану.
23. Утворення минулого часу недоконаного виду пасивного стану.
24. Вживання відмінків при дієсловах у пасивному стані. Способи перекладу пасивного стану рідною мовою.
25. Особливості утворення майбутнього часу недоконаного виду дійсного способу активного стану.
26. Утворення майбутнього часу недоконаного виду дійсного способу пасивного стану.
27. Наказовий спосіб. Заперечна форма наказового способу.
28. Чотири основні форми дієслова.
29. Три основи дієслова.
30. Основні види перфекта.
31. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану.

32. Утворення та вживання давноминулого часу дійсного способу активного стану.
33. Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану.
34. Утворення пасивного стану часів системи перфекта.
35. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.
36. Неправильне дієслово sum, fui, - , esse. Його вживання та відмінювання у часах системи інфекта та перфекта.
37. Іменники четвертої відміни. Особливості їх відмінювання.
38. Іменники п'ятої відміни. Словосполучення з іменником res.
39. Особові займенники. Вживання в реченнях та їх відмінювання.
40. Латинські крилаті вислови. Розказати напам'ять.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	20	100
4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
Контрольна робота за ЗМ1 - 20						Контрольна робота за ЗМ2 -20							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Миронова Л.А., Григораш В.С. Методичні вказівки до курсу «Латинська мова» для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» першого бакалаврського рівня денної форми навчання. Одеса: Студія Печать, 2019. 36 с.

15. Рекомендована література

Основна

1. Сторчова Т. В., Гуменюк Ж. Г. Латинська мова: підручник. Київ : Вид. дім «Слово», 2015. 512 с.
2. Ухаль М. М. Латинська мова : підручник. Ужгород : Говерла, 2017. 320 с.

Додаткова

1. Горецька Х. В. Латинська мова: навч. посібник. Львів : ЛТЕУ, 2019. 215 с.
2. Паласюк Г.Б., Саварин Т.В., Ворона І.І., Федчишин Н.О.. Латинська мова : Підручник. Тернопіль: ТДМУ, 2021. 524 с.
3. Сафроняк О., Волощук В., Волощук М. Латинська мова. Підручник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 457 с.
4. Яковенко Н.М., Миронова В.М. Латинська мова: Підручник. К.: Знання, 2005.541 с.
5. Фомін Б.М. Lingua Latina. Підручник з латинської мови для студентів-істориків вищої школи. Одеса: Астропринт, 2005. 296 с.
6. English-Latin dictionary. URL: <https://www.online-latin-dictionary.com/>
7. Learn Latin. URL: <https://www.dicts.info/?learn=Latin>
8. Latin tutorial. URL: <https://www.latintutorial.com>

16. Електронні інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Cambridge Latin Course. URL: <https://www.na5.cambridgescp.com/>